

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО Спеціальність: 081 Право Галузь знань: 08 Право ОПП «Право»

Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр		
Статус дисципліни відповідно до навчального плану:	Обов'язкова освітня компонента освітньо-професійної програми «Право» (освітня компонента, що формує спеціальні компетентності)		
Мова викладання:	українська		
Курс, семестр:	4 курс, 7 семестр		
Семестровий контроль:	екзамен		
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/кількість годин):	4 кредити/120 годин		
Аудиторні заняття, годин:	Всього	Лекції	Практичні
денна форма:	48	28	20
заочна форма:	–	–	–
Самостійна робота, годин:	Денна форма – 72		Заочна форма – відсутня
Мета навчальної дисципліни:	формування у здобувачів освіти системи знань про правове регулювання земельних відносин в Україні, засвоєння основних положень земельного права та земельного законодавства щодо права власності на землю і права землекористування, набуття, переходу, обмеження та припинення прав на землю, управління земельними ресурсами, раціонального використання та охорони земель, юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства та захисту земельних прав.		
Завдання навчальної дисципліни:	– засвоєння здобувачами освіти основних положень земельного права та земельного законодавства України; – формування знань про земельні правовідносини, їх суб'єктів та об'єкти; вивчення правових засад управління земельними ресурсами, права власності на землю та права землекористування; – опанування порядку набуття, переходу, обмеження та припинення прав на землю; засвоєння правових засад охорони земель; – формування знань про підстави та види юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства, а також способи захисту земельних прав. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач фахової передвищої освіти повинен: ЗНАТИ: – поняття, предмет, систему, методи, принципи та функції земельного права; – систему та види джерел земельного права; – систему органів управління земельним фондом України; – правові засади планування використання та охорони земель, зонування земель, землеустрою, моніторингу земель і ведення Державного земельного кадастру; – поняття, види, суб'єкти та об'єкти земельних правовідносин;		

	– зміст права власності на землю та права землекористування; – правові форми набуття та переходу права власності на землю; – підстави та порядок обмеження і припинення прав на землю; правові засади охорони земель і ґрунтів; – поняття та види земельних правопорушень, підстави і види юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства; – способи захисту земельних прав. УМІТИ: – орієнтуватися в системі земельного законодавства України та визначати нормативно-правові акти, що регулюють відповідні земельні відносини; – визначати суб'єктів та об'єкти земельних правовідносин; – розрізняти форми власності на землю та види землекористування; – визначати підстави набуття, переходу, обмеження та припинення прав на земельні ділянки; – характеризувати права та обов'язки власників земельних ділянок і землекористувачів; – визначати види земельних правопорушень та відповідальності за їх вчинення; – визначати передбачені земельним законодавством способи захисту земельних прав; – застосовувати положення земельного законодавства під час вирішення типових практичних ситуацій.
Компетентності:	ІК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі у сфері правничої діяльності або у процесі навчання, застосовуючи норми права, юридичні механізми та практичні навички професійної діяльності в умовах певної невизначеності. СК3. Здатність застосовувати знання основних засад та інститутів національного права. СК5. Здатність надавати консультації з типових правових питань. СК11. Здатність застосовувати знання основних засад та інститутів земельного й аграрного права та розуміти особливості правового регулювання земельних і аграрних відносин.
Результати навчання:	РН9. Використовувати у професійній діяльності знання засад та інститутів галузей права національної правової системи. РН17. Застосовувати норми земельного та аграрного законодавства під час вирішення типових правових ситуацій у сфері земельних та аграрних відносин.
Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти:	Оцінювання знань здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до встановлених критеріїв за кожним видом навчальної діяльності: 1. Оцінювання роботи на практичних заняттях (максимум 29 балів: 7 занять × 3 бали, 2 заняття × 4 бали): Для занять із максимальною оцінкою 4 бали: 4 бали – повне знання матеріалу, аргументовані відповіді, правильне застосування норм земельного законодавства. 3 бали – добре знання матеріалу, правильні відповіді з окремими неточностями. 2 бали – часткове знання матеріалу, неповні відповіді, помилки у виконанні практичних завдань. 1 бал – фрагментарні знання, суттєві помилки, труднощі із застосуванням норм земельного законодавства. 0 балів – незнання теми, невиконання завдань або відмова від відповіді. Для занять із максимальною оцінкою 3 бали:

3 бали – повне знання матеріалу, правильні й аргументовані відповіді, правильне виконання практичних завдань.

2 бали – достатнє знання матеріалу, відповіді містять окремі неточності або помилки.

1 бал – фрагментарні знання, неповні відповіді, суттєві помилки у виконанні завдань.

0 балів – незнання теми, невиконання завдань або відмова від відповіді.

2. Оцінювання самостійної роботи (максимум 11 балів: 11 тем × 1 бал):

1 бал – завдання виконано повністю, опрацьовано рекомендовані нормативно-правові акти та навчальну літературу; здобувач демонструє розуміння основних положень земельного права за відповідною темою.

0,5 бала – завдання виконано частково, матеріал викладено неповно або допущено окремі помилки та неточності.

0 балів – самостійну роботу не виконано або виявлено порушення академічної доброчесності.

3. Оцінювання індивідуального завдання (ІНДЗ) (максимум 10 балів):

9–10 балів – робота виконана у повному обсязі, тема ґрунтовно розкрита, правильно використано земельно-правову термінологію та положення земельного законодавства; матеріал викладено логічно, висновки обґрунтовано; під час захисту здобувач упевнено відповідає на запитання.

7–8 балів – основний зміст теми розкрито правильно, але наявні окремі неточності у використанні термінології, положень земельного законодавства або оформленні; під час захисту відповіді на окремі запитання є неповними.

5–6 балів – тему розкрито частково, допущено суттєві неточності або порушено логічність викладення; під час захисту здобувач недостатньо орієнтується в матеріалі.

0–4 бали – тема практично не розкрита, допущено значні змістові помилки; здобувач не орієнтується у виконаній роботі; роботу не виконано або виявлено порушення академічної доброчесності.

4. Оцінювання модульного контролю (МКР) (максимум 10 балів):

9–10 балів – завдання виконано повно і правильно, здобувач демонструє глибоке розуміння основних понять і положень земельного права, надає повні, логічні й аргументовані відповіді, правильно застосовує норми земельного законодавства.

7–8 балів – завдання виконано в цілому правильно, здобувач добре володіє навчальним матеріалом, але допускає окремі неточності або недостатньо повно обґрунтовує відповіді.

4–6 балів – завдання виконано частково, здобувач знає основні положення земельного права, але допускає суттєві помилки, неповно розкриває теоретичні питання та має труднощі із застосуванням норм земельного законодавства.

0–3 бали – виконано лише окремі завдання, відповіді містять суттєві змістові помилки та свідчать про недостатнє засвоєння навчального матеріалу, або модульну контрольну роботу не виконано.

5. Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю – екзамену (максимум 40 балів)

Семестровий екзамен (максимум 40 балів) проводиться у письмовій або комбінованій формі. Відповідно до п. 2.9.10.1 Положення про систему оцінювання результатів здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП», мінімальний пороговий бал за екзаменаційну складову, за якої екзамен вважається складеним, дорівнює 25 балам.

	35–40 балів – здобувач демонструє повне і правильне знання навчального матеріалу, володіє основними поняттями, принципами, нормами та інститутами земельного права, правильно застосовує норми земельного законодавства та виконує екзаменаційні завдання. 25–34 бали – здобувач загалом правильно відповідає на питання, демонструє достатнє знання основного матеріалу, але допускає окремі неточності у земельно-правовій термінології, характеристиці та застосуванні норм та інститутів земельного права або виконанні завдань. 0–24 бали – знання навчального матеріалу фрагментарні, допущено суттєві змістові помилки; здобувач не демонструє достатнього рівня знань та вмінь для застосування норм земельного законодавства. 6. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності (заохочувальні бали): Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання, за рішенням викладача здобувачам можуть нараховуватися додаткові заохочувальні бали (за участь у науково-дослідній роботі, студентських конференціях, круглих столах, написання тез доповідей, наявність власного якісного рукописного конспекту всіх лекцій, а також за ідеальне відвідування всіх аудиторних занять). Сума заохочувальних балів додається до загального рейтингу здобувача в семестрі, проте загальна сума балів за стартовою складовою не може перевищувати 60 балів, а підсумкова оцінка за дисципліну не може перевищувати 100 балів.
Зміст навчальної дисципліни:	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРАВА НА ЗЕМЛЮ Тема 1. Земельне право в правовій системі України Поняття та предмет земельного права. Земельні відносини як предмет правового регулювання. Поняття земельного права як галузі права. Система земельного права. Загальна та Особлива частини земельного права. Методи правового регулювання земельних відносин. Принципи земельного права. Функції земельного права: регулятивна, охоронна, запобіжно-виховна та запобіжно-стимулююча. Тема 2. Джерела земельного права Поняття та особливості джерел земельного права. Джерела земельного права у формально-юридичному значенні. Класифікація джерел земельного права. Конституція України в системі джерел земельного права. Закони як джерела земельного права. Земельний кодекс України як основа земельного законодавства. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела земельного права. Тема 3. Система органів управління земельним фондом України Поняття та система органів управління у сфері земельних ресурсів. Земельний фонд України та його поділ на категорії земель. Органи загальної, міжгалузевої та галузевої компетенції, спеціально уповноважений орган з питань земельних ресурсів. Планування використання та охорони земель. Зонування земель. Землеустрій і землевпорядний процес. Моніторинг земель, його об'єкт і завдання. Державний земельний кадастр та його значення в системі управління земельними ресурсами. Тема 4. Земельні правовідносини Поняття та особливості земельних правовідносин. Класифікація земельних правовідносин. Земельні відносини у сфері власності на

землю та управління земельним фондом. Охоронні земельні відносини. Матеріальні та процесуальні земельні правовідносини. Суб'єкти земельних правовідносин. Об'єкти земельних правовідносин.

Тема 5. Право власності на землю

Поняття та особливості права власності на землю. Правові форми власності на землю. Приватна, комунальна та державна власність на землю. Суб'єкти права власності на землю. Права власників земельних ділянок. Обов'язки власників земельних ділянок. Виникнення, зміна та припинення права власності на землю.

Тема 6. Право користування землею

Поняття і зміст права землекористування. Право землекористування як система правових норм та як сукупність прав і обов'язків землекористувачів. Суб'єкти та об'єкти права землекористування. Види права землекористування. Право постійного і тимчасового користування земельною ділянкою. Правове регулювання оренди землі. Особливості концесійного землекористування.

Тема 7. Правові форми набуття та переходу права власності на землю

Підстави набуття права на землю громадянами та юридичними особами. Порядок безоплатної передачі (приватизації) земельних ділянок громадянам. Набуття права на земельну ділянку за давністю користування (набувальна давність). Перехід права на земельну ділянку при переході права на будівлю і споруду. Придбання земельних ділянок на підставі цивільно-правових угод. Набуття прав на земельні ділянки державної та комунальної власності..

Тема 8. Обмеження та припинення прав на землю

Поняття обмеження прав на земельну ділянку. Види обмежень прав на земельну ділянку. Правовий режим зон з особливими умовами використання земель. Підстави припинення права власності на землю та права користування земельною ділянкою. Добровільна відмова від права власності на землю та права користування земельною ділянкою. Припинення права землекористування.

Тема 9. Правова охорона земель

Поняття, зміст, мета та завдання правової охорони земель як основного національного багатства. Загальні засади та особливості охорони земель. Правові форми охорони земель. Об'єкти та суб'єкти правової охорони земель. Правова охорона ґрунтів. Система правових, організаційних, економічних та інших заходів щодо раціонального використання земель, захисту їх від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів.

Тема 10. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства

Загальна характеристика юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства. Поняття, склад та види земельних правопорушень як підстав юридичної відповідальності. Види юридичної відповідальності за земельні правопорушення. Дисциплінарна відповідальність за порушення земельного законодавства. Заходи державного примусу за порушення вимог земельного законодавства.

	Відновлення порушених земельних прав та попередження земельних правопорушень. Тема 11. Захист земельних прав Поняття способів захисту земельних прав. Способи захисту земельних прав. Класифікація способів захисту земельних прав. Визнання земельних прав. Відновлення стану земельної ділянки, який існував до порушення прав. Запобігання діям, що порушують земельні права або створюють небезпеку їх порушення. Визнання угоди недійсною. Визнання недійсними рішень органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування. Відшкодування заподіяних збитків.
Пререквізити:	вивчення обов'язкового компонента «Земельне право» відбувається у 7-му семестрі. Воно базується на знаннях, отриманих здобувачами під час вивчення дисциплін попередніх семестрів, зокрема «Теорія держави і права» (що є базою для розуміння системи земельного права, земельно-правових норм і правовідносин), «Конституційне право України» (конституційні засади права власності на землю та повноважень органів публічної влади), «Цивільне та сімейне право» (право власності, речові права, правочини) та «Адміністративне право та процес» (засади публічного управління та діяльності органів виконавчої влади).
Постреквізити:	знання та вміння, набуті під час вивчення обов'язкового компонента «Земельне право», є основою для подальшого опанування «Аграрного права», зокрема для розуміння правового регулювання земельних відносин у сфері сільськогосподарської діяльності, а також застосовуються під час проходження виробничої практики.
Інформаційне забезпечення:	Нормативно-правові акти: 1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-vr 2. Земельний кодекс України : Кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2768-14 3. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15 4. Про оренду землі : Закон України від 06.10.1998 № 161-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/161-14 5. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 № 858-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/858-15 6. Про охорону земель : Закон України від 19.06.2003 № 962-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/962-15 7. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19.06.2003 № 963-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/963-15 8. Про Державний земельний кадастр : Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/3613-17 Основна література: 1. Земельне і аграрне право : навчальний посібник / О.М.Борщевська, О.М.Іванова. Одеса : ОНМУ, 2023. 195 с. 2. Земельне право : підручник / А.Г.Ліщинський, О.М.Швець, Т.В.Бухальська, Ж.В.Наконечна. Рівне : НУВГП, 2024. 394 с. 3. Земельне право : підручник / за ред. М.В.Шульги. 3-тє вид., доп. і перероб. Харків : Юрайт, 2023. 592 с. 4. Земельне право : навч.-метод. посіб. / А.Й.Годованюк, Т.Є.Харитоновна, Х.А.Григор'єва та ін. / за ред. Т.Є.Харитоновної. Луцьк : ВежаДрук, 2024. 156 с.

	5. Земельне право : навч. посіб. / О.Г.Боднарчук, К.М.Васьківська, А.П.Гаврилішин. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 446 с. Додаткова література: 1. Земельне право : навч.-метод. посібник для студ. денної та заоч. форм навч. / Л.В.Межевська, Р.В.Карпенко. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 52 с. 2. Земельне право : конспект лекцій / уклад.: М.В.Шульга, С.В.Шарапова, Т.В.Лісова та ін. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 144 с. 3. Земельне право : підручник / О.І.Баїк, У.П.Бобко, М.С.Долинська, А.О.Дутко, Н.М.Павлюк ; за ред. О.І.Баїк. Львів : Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2021. 385 с. 4. Земельні спори : конспект лекцій / уклад. : М.В.Шульга, І.В.Ігнатенко, Д.М.Данілік та ін. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2022. 160 с. Інформаційні ресурси: 1. Законодавство України. Офіційний вебпортал Верховної Ради України URL: https://zakon.rada.gov.ua/ 2. Офіційний вебпортал Верховної Ради України URL: https://www.rada.gov.ua/ 3. Урядовий портал. Кабінет Міністрів України URL: https://www.kmu.gov.ua/ 4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: https://www.nbuv.gov.ua/
Матеріально-технічне забезпечення:	Технічні засоби навчання: мультимедійні аудиторії та комп'ютерні класи з доступом до мережі Інтернет та Wi-Fi для самостійної роботи, пошуку нормативно-правових актів і роботи з електронними інформаційними ресурсами. Програмне забезпечення: MS Office (Word, PowerPoint) – для підготовки письмових робіт, індивідуальних завдань та презентацій; веббраузери – для роботи з офіційними електронними базами нормативно-правових актів, електронними бібліотеками та іншими інформаційними ресурсами; платформи та відеосервіси – Google Classroom, Google Meet і Zoom для забезпечення дистанційного та змішаного навчання. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення: навчально-методичний комплекс дисципліни: робоча програма, силабус, конспект лекцій із земельного права, методичні матеріали, завдання для практичних занять і самостійної роботи, матеріали для модульного та підсумкового контролю; бібліотечний фонд МАУП та доступ до електронних ресурсів МБІЦ ім. Ярослава Мудрого; офіційні електронні ресурси для доступу до земельного законодавства України та інших нормативно-правових актів, необхідних для вивчення дисципліни.
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)	 Шевченко Віктор Михайлович Викладач циклової комісії з права та правоохоронної діяльності Придунайського фахового коледжу ПрАТ «ВНЗ «МАУП». Контакти викладача: E-mail: pfkmaup06@gmail.com Моб. телефон (Viber/Telegram): (096)-478-74-80